

Izhaja
enkrat
na mesec
in sicer
početkom
meseca.

ŽENSKI LIST

GLASILO ZVEZE DELAVSKIH ŽEN IN DEKLET.

Naroča se
pri upravi
v Ljubljani,
Poštni
predal 72.

Naročnina za celo leto 12 Din.

V Ljubljani, 1. marca 1930.

Posamezna številka 1.50 Din.
Za inozemstvo 2 Din.

Avgust Bebel.

Poteka devetdeseto leto, odkar se je rodil učenjak Avgust Bebel. Bil je veliki učitelj in bojevnik delavstva. Živel je v času, ko je bilo treba poguma, biti socialista. Največjo zaslugo v njem imajo nedvomno žene. Bil je prvi socialista, ki se je z živo in pisano besedo zavzel za brezpravne, izkoriščane in zaslužne proletarske žene. Bil je veliki buditelj žen. Boril se je za njih osvoboditev in enakopravnost. S svojo knjigo »Die Frau und der Sozialismus«* (Žena in socializem) je tisočim obudil vest, da so sprevideli, kakšno gorje je naloženo ženi. Pokazal je na nevidne verige, katere oklepajo ženin duh in telo. Kako je bila žena sužnja še predno so bili sužnji.

Socializmu pa je naložil nalogo, da osvobodi tudi ženo in jo napravi enakovredno in enakopravno človeku.

Beblova zahteva po volilni pravici za ženo je naletela takrat še v lastnih krogih na upor, ker je obstajala bojazen, da bi delavska stranka izgubila na moči z uvedbo ženske volilne pravice, češ, da so žene premalo izobražene. Bebel je bil, ki jim je odvrnil: »Moramo pač stremiti za tem, da jo izobrazimo in to se more zgoditi ravno s tem, da se jim da volilna pravica, da se bodo vadile, uporabljati jo.«

Njegova knjiga »Die Frau und der Sozialismus« je bila temelj k vstopu žene v delavsko gibanje. Žena je bila možu največja konkurenca, akoravno je opravljala isto delo kot on. Bebel je bil oni, ki je silil svoje sodeluge, da zajamejo tudi ženo in jo povedejo v boj proti izkoriščanju delavskega razreda. Polagoma so ginili predsodki in malomeščanski nazor, da je žena določena samo za roditev otrok in izvrševanje domačih del.

* Vsaki ženi, ki razume nemško, kar najbolj priporočamo, da jo bere.

Delavci so jeli premišljevali in prišli do spoznanja, da so žene pri enakem delu upravičene tudi do enakega plačila. Da je mogoče to doseči, se mora sprejeti ženo v strokovno organizacijo. Ta Beblov apel je uspel in žena je vstopila v strokovno gibanje. Pričela se je boriti ob strani moža proti izkoriščevalcu.

Ni se boril Bebel samo v gospodarskem, temveč se je zavzel za ženo tudi v socialnem oziru. Vzgojiti jo za svobodnega človeka, razširiti njeno umsko obzorje in pretrgati vezi s starimi običaji, je bila Beblova naloga.

Naj nam bo njegov izrek naš kazipot: »Osvobođenja človeštva ni brez socialne neodvisnosti in enakopravnosti spola.«

Vabilo na občni zbor.

Zveza delavskih žen in deklet, podružnica Jesenice, vabi na svoj občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 16. marca 1930, v dvorani Delavskega doma na Savi ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila: predsednika, blagajnika in tajnika. 3. Razno. Udeležba članic dolžnost.

K anketi: Česa želijo matere.

1. Mater otroku.

To je večni klic narave. Toda žal bo ta klič še dolgo samo glas vpijočega v puščavi, katerega čujejo matere v svojih srcih, a ga splošnosti ugasla ropot industrijskega kolesja in hrup boja za obstanek, za najnujnejše življenske potrebe.

Tiho hrepenenje vsake devojke, ki se želi poročiti, je cilj streči ljubljenu možu in negovati svoje neboljlene otročiče. Po pravici opevajo pesniki in opisujejo pisatelji materinsko srečo kot najvzvišenejše čustvo, a žal pretvarja to čustvo premnogim materam v grozo kruta realnost da-

našnjih dni, povzročena po samopašnosti samozvanih mogotcev in izkoriščevalcev.

Ob današnjih razmerah je vsaka nepremožna mati prisiljena iti za služkom, ako hoče nuditi svojim otrokom najnujnejše za vzgojo.

K temu pravi dr. Hofstätter v svoji knjigi »Die arbeitende Frau«: »Polnoma odveč se mi dozdeva pisati o potrebi pridobitne zaposlitve žene izven njenega gospodinjstva. Ta zaposlitev je tako razširjena, da je predvsem naša dolžnost, izvedruti družinsko zaposlitev ženi kolikor mogoče osvoboditi nevarnosti, katerih največja je nezdružljivost z materinstvom in odgojo otrok.«

Šele ko bo tej najnujnejši zahtevi dneva zadoščeno, bomo mogli misliti na to, da stopnjevale vedemo ženo nazaj v njen dom. Toda ta dom mora biti šele zgrajen, zgraditi pa ga mora mož.

Ker ne moremo tu priobčiti nadaljnjih izvajanj dr. Hofstätterja, s katerimi prav točno utemeljuje to svojo trditev, naj na kratko omenim, da dr. Hofstätter ugotavlja, da je današnjemu možu, družinskemu očetu, odvzeta možnost ustvariti pogoje, ki so potrebni za prijetno in človeštva dostojno družinsko življenje, za odgojo in vzgojo otrok ter omogočiti ženi, da bi se posvečala zgolj svoji družini.

Vsi vemo, da odvzema to možnost možu razvoj kapitalističnega družabnega reda, baš ista sila, ki trga dete iz materinega naročja ter tira mater k izkoriščanju njenih duševnih in telesnih zmožnosti posameznikom v korist.

Razvoj je neizprosna, gre svojo pot preko izmozganih trupel gluhih in slepih za gorje in vzdihe oškodovanih.

Zato je naloga vseh, ki poznajo zakon razvoja in ki čutijo v sebi dolžnost oddati človeštvu delež svoje življenske sile in duševne prosvitljenosti, da gladijo razvoju pot, da pod svojimi stopinjami čim manj

stare in vede čim dalje več srečnih s seboj v človeštva dostojnejše življenske pogoje. Očetovski in materinski čut nam gotovo predstavlja družino kot idealno podlago človeštva, katero mož, ki je po naravi manj obremenjen z nadlogami, vzdržuje, katero zdrava in zadovoljna žena neguje in ji ureja prijeten dom ter se zdravo in krepko razvijajoča se deca solnči v roditeljski ljubezni in uživa brezskrbno radosti svoje mladosti.

Upoštevajoč prvobitne čute človeka, zapoved narave in neizprosni zakon razvoja, smo dolžni za rešitev vprašanja, ki nam ga stavlja v zadnjem »Ženskem listu« otvorena anketa, najti kompromisno rešitev, ki naj bi po mojem preudarku bila sledeča:

1. Mati je zakonito dolžna doiti svoje dete in negovati svoje dete sama. Zato ji naj bo zakonito določen dopust za dobo sedmih mesecev otrokove starosti. V tem času dobiva kot nadomestilo za zamujeni zaslužek vzdrževalnino od države. Za slučaj, da mati nima lastnega doma (revna nezakonska mati) ali živi v okoliščinah, ki bi jo vključno vzdrževalnini izpostavljale z detetom bedi in pomanjkanju, se jo sprejme v materinski dom, katerega ima zgraditi država.

2. Po preteku dojiteljskega dopusta se sme žena posvetiti zopet svojemu poklicu, ki pa ne sme trajati delj kot 7—8 ur dnevno. Za čas zaposlitve odda svoje dete v dečji dom, ki naj bo priključen materinskemu domu. V dečji dom se nastavi kot dečje negovalke dekleta v starosti od 16 do 18 let, kjer se iste utrjujejo v svoji razvojni dobi in se pripravljajo za slučaj bodočega materinstva. (Brezdvomno bi taka zaposlitev bolj oplemenitila ženske značaje kot delo v raznih podjetjih.) Po končanem delu vzame mati dete vedno zopet k sebi, da ga, ako je potrebno, še doji in sama neguje. V dečje domove se sprejema v starosti do 4 let.

Po dopolnjenem 4. letu zahaja otrok v otroški vrtec, pozneje v šolo, katere obveznost naj traja do konca šolskega leta, v katerem je otrok dopolnil svoje 16. leto.

Ves ta čas naj ostaja otrok v tesnih stikih s svojo družino, oziroma materjo.

Vsi otroci brez izjeme morajo biti do dopolnjenega 16. leta pod stalnim zdravniškim nadzorstvom, potem katerega se tudi ugotavlja socialne razmere, v katerih otrok živi. Za razbremenitev žen, ki so po-

klicno zaposlene, se ustanovi zadružne kuhinje in pralnice.

Te ustanove naj bodo v pomoč tudi onim ženam, ki se poleg svojega gospodinjskega dela trudijo s pridobitnim delom ali imajo številno družino, ki jih preobremenjuje z delom.

To bi bil moj predlog k tej anketi.

Komentar k raznim tozadevnim pomislekom pa v naslednjem, kakor si sledi v članku, ki odvarja to anketo:

Po mojem mnenju vzgojni prispevek in materinsko zavarovanje nista istovetna. Otrok je upravičen do državnega prispevka do izpolnitve svojega 16. leta. Zločin nad vsakim človekom je, da se ga prepušča zgolj oskrbi njegovih staršev, ne glede na to, da li so isti zmožni nuditi mu vse, kar potrebuje za svoj zdrav telesni razvoj in umstveno usposobljenost za poznejše življenje. Nešteto uvaževanja vrednih ovir je, ki onemogočajo staršem izdatno vršiti svoje roditeljske dolžnosti. K tem se pridružujejo tudi zle navade in slab način življenja enega ali drugega ali pa celo obeh roditeljev.

Materinsko zavarovanje si žena zasluži s svojim delom in trpljenjem kot mati in zakonska žena ter naj se isti uzakoni vzporedno s starostnim zavarovanjem delavstva.

Pridružujem se trditvi, da otrok v materini oskrbi boljše uspeva. Toda le, ako ga mati pravilno neguje, kar pa žal vsaka mati danes še ne ume.

Prednost cenejšega domačega gospodinjstva pred gospodinjstvom na veliko je pripisati ženini iznajdljivosti in požrtvovalnosti na eni in nepravilnem vodstvu in trgovski podlagi gospodinjstev na veliko na drugi strani. Žal pa tudi pomanjkanju drugih za življenje potrebnih reči. Zadružna gospodinjstva, ki bodo vodena od oseb, vzgojenih v kolektivističnem duhu in oproščena nepotrebnih taks in dajatev državni upravi, ki bodo nakupovala surovine neposredno od producenta in obratovala s tehničnimi pridobitvami, ki delo pocenjujejo, bodo nudila sorazmerno cenejšo in tečnejšo hrano kot jo danes zamore postaviti na mizo tudi najiznajdljivejša in najvarčnejša gospodinja. Isto bo tudi s pranjem.

Neoporečno je materina vzgoja najdragocenejša, toda zopet samo onih mater, ki majo same plemenito srčno kulturo in imajo ohranjene

zdrave živce. Razume se, da se mati, ki je preobremenjena z delom, ne more posvetiti vzgoji otrok kot bi bilo treba. To se pa dogaja tudi v družinah, kjer se mati udeležuje samo v lastnem gospodinjstvu, a je preobremenjena z delom in skrbmi.

Omogočiti ženi, da se zamore udeleževati v javnem življenju in jo razbremeniti prenapornega dela ter ji nuditi čas za razvedrilo, naj ji služijo gori omenjene ustanove.

Pomisleki proti vzdrževalnici:

Razmerje med moškim in ženo bo uravnovesila napredujoča kultura, ki uči moški svet ceniti in spoštovati žensko kot sebi enakovrednega in potrebnega človeka. Predvsem je pa potrebna reforma zakonskega in družinskega prava, ker se dosedanje ne ujema več z današnjimi življenskimi razmerami, kar je vzrok neštetim zakonskim tragedijam, katere lahko delimo v dolgotrajne in hipne.

Pridružujem se mnenju, da skupna vzgoja ustvarja ljudi z razvitejšim čutom solidarnosti in kolektivizma, torej človeštvo bodčnosti, v kolikor jim ni prirojena pretirana sebičnost in upornost, da jim brani podrežati se splošnosti. Vendar se pa tudi te lastnosti potom skupne vzgoje dajo omejiti in usmeriti v pravo pot. Nenaravno in nečloveško se mi pa zdi, da bi se otroku kratilo uživanje roditeljske ljubezni in roditeljem radost nad zdravo in krepko razvijajočimi se otroci ter jih tako tudi razrešilo vseh skrbi in odgovornosti zanje.

Umiranje otrok in otroško delo.

Veliko število današnje dece pride na svet pod jako slabimi okoliščinami. Njih matere delajo po delavnicah, katere so kvarne ne samo zanje same, ampak tudi za njih nerojeno deco. To so dela, pri katerih pridejo v dotiko s svincom, živim srebrom in podobnimi elementi, ki škodljivo uplivajo na organizem matere. Vsled tega imajo matere, ki delajo v takih delavnicah često pre zgodnje porode ali pa porodijo mrtvo deco.

Pa ne samo to.

Deca, ki se rodi iz mater, ki opravljajo težka in ubijajoča dela, so običajno lažja od dece, katere rode matere, ki ne opravljajo težka in nezdrava dela ali one matere, katerim je mogoče opustiti pred porodom taka dela. Vsled potrebe, da se

mati čimprej vrne na svoje delo, ostaja deca brez prve materine nege in se mora večkrat tudi umetno hraniti, kar slabo upliva na otrokovo zdravje.

Vendar to ni vse.

Deca siromašnih slojev prebiva v jako slabih stanovanjih, katera ne odgovarjajo niti najvažnejšim življenjskim potrebam. Zato njih organizem v vseh ozirih zaostaja za organizmom dece boljših slojev. Interesantne so številke, katere potrjujejo te navedbe. Naj jih nekaj navedemo. Vzemimo najprej številke M. E. Gruzda, ki je meril učence srednjih šol in Erismana, ki je meril otroke tovarniških delavcev. Številke se nanašajo na njih rast.

Starost	Rast tov. del.	Rast učencev sred. šol	razlika
9	121,4	126,6	5,6
10	126,3	131,9	5,6
11	129,9	136,2	6,3
12	134,4	140,9	6,5
13	137,7	146,0	8,3
14	141,2	152,3	11,2
15	146,7	158,6	11,9
16	153,2	163,7	10,5
17	158,6	166,8	8,2
18	161,8	168,4	6,6
19	163,6	169,0	5,4
20	164,4	169,3	4,9
21	164,6	170,7	6,1

Isto potrjujejo številke, do kojih so prišli Grajsler in Unlič v vprašanju delavske dece in dece premožnih družabnih slojev. To nam pokaže naslednja tabela:

delav. deca		mešč. deca		razlika pri deci	
star. l.	mošč. žen.	mošč. žen.	mošč. žen.	mošč. žen.	žen.
v centimetrih					
7—8	111,4	111,6	113,8	115,2	2,4 3,6
8—9	117,4	116,3	119,7	119,1	2,3 2,8
11—12	130,0	130,3	132,3	134,2	2,3 3,9
12—13	134,8	135,2	137,6	138,3	2,8 3,1
13—14	139,3	140,7	143,0	145,8	4,7 5,1

Ne bomo navedli še več števil o tem predmetu, ker vse dokazujejo isto, pa naj bodo od koderkoli. Enak zaključek dajejo številke Angleža Roberts, Italijana Paljanija, Rusa Dementijeva in Nemca Kotelmana ter vseh ostalih znanstvenikov, ki so se bavili s tem predmetom.

Preidimo iz teh števil na številke, katere govore o dečji umrljivosti.

Neka angleška statistika iz leta 1911 podaja sledeče rezultate **otroške umrljivosti**, načunajoč na 1000 novorojenčkov:

	Število dece roditeljev premožnih delavskih
vsled nalezljivih bolezni	
je umrlo	1,2 10,7
vsled tuberkuloze	— 5,3
vsled želodca	6,9 48,7
vsled bronhije i. dr.	14,0 57,3

Primerjajoč dečjo umrljivost in delo žen v istih krajih, je prišel Nemec Princing do sledečega rezultata. Evo številke, koje potrjujejo več dečje umrljivosti z ženskim delom:

	od 1000 žen je delalo v tovarni	od 1000 otrok umrlo
v Kamencu	43,6	21,66
v Dresdenu	55,2	24,36
v Leipzigu	76,1	26,30
v Zwickau	126,0	31,94
v Lebau	127,6	23,76
v Zittau	186,3	29,87

Dokončamo vprašanje dečje umrljivosti z najnovejšimi podatki preteklih let. Po teh podatkih odpade na 100 smrtnih slučajev:

	leto	0—1	2—4	5—14
v Japonski	1925	24,53	13,58	4,63
v Holandiji	1926	14,78	6,47	3,13
na Češkem	1926	24,34	6,58	2,58
v Nemčiji	1924	18,18	4,69	2,17
v Belgiji	1924	13,67	4,31	2,00
na Danskem	1925	15,41	3,42	2,37
v Avstriji	1925	17,03	3,80	2,12
Bosni-Hercegovini	1925	24,79	18,19	6,13
v Severni Srbiji	1924	22,23	17,49	6,69
v Južni Srbiji	1924	23,25	20,04	7,92
v Vojvodini	1924	30,05	7,80	4,05
v Sloveniji	1926	20,99	10,83	3,25

Kaj dokazujejo te številke?

One dokazujejo, da se rōde in da žive otroci siromašnih družabnih slojev v jako slabih življenjskih okoliščinah. **O preskrbljenem detinjstvu teh otrok in srečni otroški dobi pod današnjimi pogoji ne more biti govora.** Mesto brezbriznega detinjstva in svobodnega kretanja so privežani k strojem ali k obrtnim delavnicam in mesto vesele igre so primorani težko delati.

To je posledica prodiranja stroja v proizvodnjo. Stroj je od svojih prvih začetkov zamenjaval moč delavca z delom žen in otrok. Današnji otrok ne obiskuje šole dela, temveč šole učenja. Ko jo dokonča, ne opravlja dela v svoji najbližji okolici, temveč gre v svet in postane mezdni delavec. Pri tem često podleže konkurenci, v kateri šibkejši čestokrat prerano konča.

Zakaj? Zato, ker spremljajo dečje delo jako slabi delovni pogoji: dolg delovni čas, slabe delavnice, nezdrava stanovanja, slaba prehrana, slabi vplivi okolice. Ob takih pogojih se pojavljajo razne bolezni, na katere se ne polaga dovolj pažnje. Vzemimo primer bolezni pes valgus, katero ugotavlja lekar. On

primerja to bolezen s tuberkulozo in sifilisom ter trdi, da upropašča naše socijalno življenje. A mi o tej bolezni ničesar ne vemo. Vemo žal samo to in kar je naša velika zmot: da je to nedolžna bolezen. Dr. med. Sergei Sofotero, je pregledal v zadnjih treh letih v Beogradu 1117 od 13.—17. leta starosti. Našel je med njimi 654 slučajev bolezni pes valgusa v prvem stadiju. Pri 204 slučajih je bila ta bolezen že v hujšem stadiju in zvezana s komplikacijami. Vsi ti mladeniči so bili po cele dneve zaposleni po trgovinah in delavnicah in bili z bolnimi stopali in koleno ves dan na nogah. Vse te bolezni razlagajo njih gospodarji navadno z ozeblinami ali revmatizmom, a največkrat z lenobo. Ti bolniki trpe posebno takrat, če so primorani nositi tovore.

Dosti. Da edini primer nam dovolj jasno dokazuje, kako propada deca in kako postane cela generacija žrtev profita: **izumiranje dece ima izrazit socijalni značaj in današnje delo mladine je glavni vzrok tega umiranja.** Dečje delo je največja rana današnje družbe in ji bo prineslo še nenadomestljive izgube svežih sil neizmernih vrednosti.

Drag. M. Mihajlović.

Več otrok.

Stokajoč krik preletava zopet katoliški list: Premalo otrok se rodi! Kaj postane iz nas, če ne najdemo pomoči. Žene in možje, poslušajte božji svet: Skrbite za naraščaj! — V Evropi biva 475 milijonov ljudi. Posamezne države tožijo nad padajočim številom rojstev. Italija obdavi samce in hoče razširiti obdavljenje tudi na rodno brez otrok. Francija se boji nazadovanja svojega prebivalstva. S sladkim pečovom in bičem, s premijami za po otrocih številne rodbe in z zapori za žene, ki odpravijo plod, skušajo tam povišati število prebivalstva. Te odredbe stoje v značilnem nasprotju z bojaznijo onih, ki govore o preobljudenosti zemlje. Prisilne odredbe ne morejo povišati števila rojstev. Žene revnih rodov so site roditi za pokopališča. One ne marajo roditi otrok, ki bi bili prepuščeni tuberkulozi, nezadostni prehrani in rahitidi. Ž njih strani se ni treba bati preobljudenosti zemlje. Ali ljudje bi lahko postajali mnogo starejši, ako bi se življenjski pogoji zboljšali. Ljudje, ki bi ne poznali bede in skrbi, preutrujenosti in obupa, bi ne umirali tako zgodaj. Umrljivost dojen-

ČITAJTE „DELA VSKO POLITIKO“

NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22

čkov in samomori bi padli. Osem milijard ljudi, štirikrat toliko kot jih živi danes na njej, bi lahko prehranila zemlja, ako bi živelo človeštvo v znamenju razuma. Problem človeške bodočnosti je problem novega družabnega reda in vodi preko razvalin templja oboževalcev zlatega teleta.

Umrljivost otrok v Rusiji zmanjšana na polovico.

V primerjanje kaj eni listi pišejo o ruski mladini in kaj drugi, posnemamo iz »Proletarca«:

»Sovjetski režim gradi Rusijo bodočnosti na mladini. Stara generacija, ki je zrastle pod carizmom, je okorna, navajena na stare tradicije, katere sovjetske oblasti trebijo z vsemi svojimi močmi. Najboljše polje je mladina. Sovjetske oblasti so jo organizirale, dale so ji velika zavetišča, skrbe za njeno zdravstvo in se sploh trudijo, da dobe v njej zavedne graditelje nove uredbe.

Ta nega otrok se pozna posebno v zmanjšanju umrljivosti. Že l. 1926 je bila znižana na 13,4 odstotkov, medtem ko je leta 1913 znašala 26,3 odstotkov.

Delavski oder

v Ljubljani nazaduje. Od priznane dobro uspele Golouhove »Krize« preko Tolstojevega »Vstajenja« smo prišli do Gogoljeve »Ženitve«. Zakaj se ne stremi za vprizoritvami kolektivnih dram? Zakaj se izbira malomeščanske komedije? S tolikim trudom in tako samozvestno vzniklo prvo delo je ostalo osamljeno, a vendar naše polje ni tako majhno in igralci so dokazali svojo sposobnost.

Želimo, da nam da delavski oder ono, kar nam drugi naši odri nočejo ali ne morejo dati.

Uspehi Stöckla in tov.

Na zadnji seji dunajske družbe za higieno otrok je ugotovil neki referent, da število otrok-samomoricelcev v avstrijski prestolnici prav

„DELA VSKA POLITIKA“ ZASTONJ!

Uprava »Delavske Politike« prilaga današnji številki letak in pa naročilne karte. Iz kart je razvidno, da se je uprava »Delavske Politike« odločila pošiljati vsakemu

„Delavsko Politiko“

mesec dni

zastonj

na poskušnjo. Priporočamo Vam, da

letak dobro prečitajte in da ga takoj izročite tudi svojim znancem.

Napišite takoj svoje ime na dopisnico in prilepite znamko za 50 p.

„Delavska Politika“

je glasilo vseh malih ljudi v Dravski banovini in se mora čitati v vsaki hiši!

očitno nazaduje. V zadnjih petih letih pred vojno je izvršilo tam 53 otrok samomor, v dobi od 1924 do 1928 pa le 21. Referent si je razlagal to nazadovanje s tem, da sta v povojnih letih otroško skrbstvo in šolski sistem v dunajski občini silno napredovale in temu mnenju se je pridružilo več navzočih uglednih strokovnjakov.

Delavska ženska konferenca v Londonu.

Državna konferenca delavskih žena bo otvorjena 4. junija t. l. v dvorani Kingsway v Londonu in bo trajala tri dni. Delavske žene se shajajo vsako leto na konferenci, ki se vrši pod nadzorstvom delavske stranke. Na zborovanje pridejo delegatkinje ženskih strokovnih organizacij in zastopnice združenega gibanja v Angliji. Delegatkinje name ravajo uprizoriti veliko demonstracijo za svoje pravice po končanem zborovanju. Za angleško žensko delavsko gibanje bo konferenca velikega pomena.

Jesenice-Sava.

Na sestanku članic naše podružnice se je razpravljalo o članku »Česa želijo matere«, kateri je izšel v

»Ženskem listu« v februarški številki, in se je odobrilo splošno mišljenje članic:

Država je dolžna podpirati matere pri vzgoji otrok. Prispeva naj primerne zneske za vsakega neprekrbljenega otroka, da se tako omogoči materi se posvetiti temu njemu vzvišenemu in težkemu poklicu.

Narava je že sama določila mater za skrb in nego bodočega človeštva. Njena skrb in ljubezen, njeno trpljenje in žrtvovanje ji je vcepilo ljubezen do njenega otroka, katere ne more nadomestiti vsaka moderna vzgoja v prvi detetovi mladosti.

Ko pa doraste v dobo šoloobveznosti, naj pa poskrbi država za vzgojo in izobrazbo **brezplačno** za vsakega otroka enako, tudi najsiromašnejšega, in to po njegovih zmožnostih.

Za one otroke pa, katerih matere ne morejo same vzgajati iz katerekakoli vzroka, pa naj država poskrbi za primerna zdrava in brezplačna zavetišča, oziroma Dečje domove.

Za tiskovni sklad: Pastorek Fani, Sarajevo, Din 14; Kranjc Iva, Maribor, Din 12; Vrtačnik, Ljubljana, Din 2; Čargonja Jul., Ljubljana, Din 3; Mihelj Pepca, Ljubljana, Din 4; Zaplotnik Amalija, Din 10; Barl Ida, Din 2; neim, Din 2. Iskrena hvala! Posnemajte!

**Širite
naš list!**

Hranilne vloge vlagaj
Vse potrebščine nakupuj } v
KONZUMNEM DRUŠTVU ZA SLOVENIJO

v Ljubljani in njegovih podružnicah.